

Handläggare
Mia Ledwith
Telefon: 08-508 252 58

Till
Socialnämnden
2024-04-23

Remiss av Förnyad rekommendation till kommunerna om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård

Svar på remiss från kommunstyrelsen, Dnr KS 2024/164

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar till kommunstyrelsen på remiss om gemensam finansiering av stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård.

Sammanfattning

SKR:s styrelse har beslutat om en förnyad rekommendation till kommunerna om tilläggsfinansiering av viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård för åren 2025-2028. Detta för att kunna fortsätta med det stöd som erbjudits sedan år 2020.

SKR:s styrelse föreslår att kommunerna årligen, till SKR, gemensamt tilläggsfinansierar viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård med sammanlagt 19,5 miljoner kronor per år (d.v.s. max 1,95 kronor per invånare och år) under åren 2025-2028, och att kostnaden fördelas per kommun utifrån beräkningsmodellen för SKR:s medlemsavgift, som baseras på befolkningen i respektive kommun. Kommuner med över 200 000 invånare får 10 procent rabatt.

Det innebär för Stockholms stads del en kostnad om ca 2 mkr per år under åren 2025-2028.

Med tanke på den omställning av socialtjänsten som nu görs för att möta nya samhällsutmaningar och i linje med en ny socialtjänstlag, bedömer socialförvaltningen att ett nationellt och sammanhållet stöd för utveckling av en mer kunskapsbaserad socialtjänst blir än mer centralt de kommande åren. Stockholms stad har också på olika

sätt använt och haft nytta av det stöd som erbjudits genom rekommendationen åren 2020-2024.

Bakgrund

Sveriges kommuner och regioner, SKR, beslutade i december 2018 om en rekommendation till kommunerna avseende gemensam finansiering av ett mer samlat system för kunskapsstyrning i socialtjänstens verksamheter för åren 2020-2023, som förlängdes till och med 2024.

För att kunna fortsätta arbetet har SKR:s styrelse beslutat om en förnyad rekommendation till kommunerna om tilläggsfinansiering av viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård för åren 2025-2028.

Kommunstyrelsen i Stockholms stad har skickat ärendet på remiss till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Skärholmens stadsdelsnämnd och Norra innerstadens stadsdelsnämnd.

Ärendet

Socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården står inför komplexa utmaningar. Att samarbeta nationellt är ett sätt att möta dessa utmaningar. Att nationellt samla stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård handlar om att effektivisera och rationalisera för att undvika dubbelarbete och öka chanserna för att rikta resurserna rätt. Målet är att uppnå ett bättre resultat för de invånare som är i behov av samhällets stöd.

SKR arbetar sedan 2020 på kommunernas uppdrag och inom ramen för en rekommendation om ”Gemensam finansiering för en långsiktig kunskapsstyrning inom socialtjänstens verksamheter för att stödja utvecklingen av en kunskapsbaserad socialtjänst”.

Bakgrunden till rekommendationen är att flera av de statsbidrag som tidigare riktades till dessa områden avslutades och omvandlades till generella statsbidrag. De tjänster och stöd som ingår i rekommendationen har inte tidigare finansierats inom ramen för SKR:s ordinarie medlemsavgift.

Den nuvarande rekommendationen gäller till och med 2024. För att kunna fortsätta arbetet har SKR:s styrelse beslutat om en förnyad rekommendation till kommunerna om tilläggsfinansiering av viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård för åren 2025-2028.

Arbetet med stöd till kunskapsstyrning i socialtjänsten och den kommunala hälso- och sjukvården är brett och bedrivs av en mängd olika aktörer på såväl nationell som regional och lokal nivå. De aktiviteter som kommer att bedrivas med stöd av den föreslagna rekommendationen är en del av en större helhet, där SKR

tillsammans med kommunerna har identifierat behov av en långsiktig samverkan och ett hållbart stöd. Arbetet bidrar till en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård genom att ge förutsättningar för:

- att följa upp kvalitet och resultat samt att analysera dessa – genom kvalitetsregister, brukarundersökningar och stöd för individbaserad systematisk uppföljning,
- brukarinflytande genom brukarundersökningar,
- stöd till analys och verksamhetsutveckling utifrån den kunskap som genereras av ovanstående,
- prioritering och medverkan i framtagande av olika kunskapsstöd – för att dessa ska anpassas efter de faktiska behoven, samt
- nationell samordning för att säkra det kommunala inflytandet över nationella utvecklingsarbeten.

Den förnyade rekommendationen från SKR avser det stöd som kommunerna ställer sig bakom att bedriva gemensamt och som:

- det är rimligt att SKR som organisation hanterar,
- skapar värde när samtliga kommuner medverkar,
- behöver samordnas nationellt,
- behöver bedrivas kontinuerligt och under lång tid och därmed inte lämpar sig för finansiering genom mer kortvariga lösningar såsom överenskommelser, och
- inte ingår i SKR:s ordinarie medlemsavgift.

Det arbete som ryms inom rekommendationen kräver ett långsiktigt åtagande och samarbete mellan kommunerna och SKR. SKR kommer därför inför 2028 i samverkan med styrgruppen för nationell kunskapsstyrning i socialtjänsten, S-KiS, och SKR:s strategiska kommunnätverk, ta fram underlag till SKR:s politiska ledning om behov och förutsättningar för en förnyad politisk rekommendation om övergripande inriktning, prioriteringar och finansiering för nästa fyraårsperiod.

SKR:s förslag

Det förslag som förbundsstyrelsen för SKR nu har lämnat till kommunerna för ställningstagande är:

- att kommunerna årligen, till SKR, gemensamt tilläggsfinansierar viktiga förutsättningar för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård med sammanlagt 19,5 miljoner kronor per år (d.v.s. max 1,95 kronor per invånare och år) under åren 2025-2028
- att kostnaden fördelas per kommun utifrån beräkningsmodellen för SKR:s medlemsavgift, vilken baseras på befolkningen i respektive kommun. Kommuner

med över 200 000 invånare får
10 procent rabatt.

Den föreslagna finansieringsmodellen innebär för Stockholms stads del en kostnad om ca 2 mkr per år under åren 2025-2028.

Arbetet fortsätter att styras och ledas av S-KiS, med representanter från SKR:s strategiska nätverk för socialtjänsten (Socialchefs nätverket, Nationell samverkansgrupp för kunskapsstyrning i socialtjänsten (NSK-S) och Nätverket för regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS)), tillsammans med SKR.

Områden som omfattas av förslaget samt beräknad årlig kostnad

Nationella kvalitetsregister

Kvalitetsregister används inom socialtjänsten primärt inom äldreomsorgen för uppföljning av kvalitet och effektivitet inom kommunernas hälso- och sjukvård.

De kvalitetsregister som används av kommunerna idag är:

- Senior alert – kvalitetsregister för trycksår, munhälsa, benbrott, viktminskning samt blåsdysfunktion
- Svenska palliativregistret – kvalitetsregister för verksamheter som vårdar personer i livets slut
- BPSD-registret – kvalitetsregister för personer med beteendemässiga och psykiska symtom vid demenssjukdom
- SveDem – kvalitetsregister för en god demensvård
- Rikssår – kvalitetsregister för svårläkta sår

10 miljoner kronor, inkl. utveckling

Nationella brukarundersökningar

- Följande brukarundersökningar samordnas av SKR:
 - Utförarverksamheter inom funktionshinderområdet
 - Myndighetskontakten inom funktionshinderområdet
 - Myndighetskontakten inom individ- och familjeomsorg
 - Verksamheter för placerade barn och unga
 - Öppna insatser till barn och unga

SKR:s stöd omfattar även upphandling, förvaltning och utveckling av en gemensam undersökningstjänst för att underlätta genomförandet för kommunerna och deltagandet för brukarna, samt kvalitetssäkring av denna tjänst.

2,5 miljoner kronor inkl. utveckling

Stöd för individbaserad systematisk uppföljning (ISU)

Genom ISU kan verksamheter utveckla lokal kunskap om målgrupper, insatser och resultat. ISU är en central del av

socialtjänstens omställning till att bli mer kunskapsbaserad, i linje med förslagen till ny socialtjänstlag. SKR stödjer arbetet genom samordning med nationella och regionala aktörer, webinarier, utbildningar, nätverk och stödmaterial.

2,5 miljoner kronor

Samordning av kommunernas medverkan i Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård

Många av de kunskapsstöd som tas fram inom systemet för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård berör kommunernas verksamhet på olika sätt. SKR:s stöd består av att stödja utvecklingen av strukturer för att nominera kommunala representanter, att stödja dessa, samordna kommunernas svar på remisser samt att utveckla och stärka kommunernas medverkan.

1 miljon kronor

Nationell samordning

Följande ingår i den nationella samordningen:

- Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning i socialtjänsten – samordning mellan kommuner, regionala samverkans- och stödstrukturer (RSS), SKR och myndigheter för gemensamt utvecklingsarbete i prioriterade frågor
- Stöd för samverkan mellan lokal (socialchefer) och nationell (myndigheter) nivå genom Nationell samverkansgrupp för kunskapsstyrning i socialtjänsten (NSK-S) för att stärka förutsättningar för lokal kunskapsstyrning
- Leda utvecklingsprojekt som S-KiS fattar beslut om
- Bereda underlag och vara ett administrativt stöd till S-KiS vid beslut och ställningstagande
- Stödja de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS) genom samordning, erfarenhetsutbyte och gemensam utveckling.

3,5 miljoner kronor

Socialförvaltningens användning och nytta av SKR:s stöd

Stockholms stad är representerad i styrgruppen för rekommendationen och använder också flera av de stöd som finansieras via den gemensamma tilläggsfinansieringen. Nedan lyfts några exempel.

Staden deltar i flera av enkäterna i de nationella brukarundersökningar som SKR samordnar inom funktionshinderområdet. Resultaten används årligen i bland annat Socialtjänstrapporten och lyfts i berörda chefsnätverk om det finns indikationer på områden där kvaliteten behöver utvecklas. Stadens verksamheter analyserar resultaten i dialog med brukarna för att ta fram åtgärder för verksamhetsutveckling. Resultaten och analyserna

är också en del av stadsdelsförvaltningarnas uppföljningsrapporter till respektive nämnd. Flera av frågorna i de olika enkäterna ger även svar på kommunfullmäktiges indikatorer och deras måluppfyllelse. Resultaten är därmed en del av det systematiska kvalitetsarbetet i staden. Staden ser deltagandet i de nationella brukarundersökningarna som viktigt och dess resultat bidrar till att stimulera utveckling och lärande inte bara inom staden, utan också över kommungränserna. Staden planerar därför att fortsatt delta i undersökningarna under mandatperioden.

Inom ramen för Partnerskapet till stöd för kunskapsstyrning inom socialtjänsten deltar merparten av stadsdelsnämnderna, tillsammans med enheten Framtid Stockholm inom socialförvaltningen, i de aktiviteter som genomförs för att förbättra förutsättningarna för kommuner att kunna implementera insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott. För att underlätta användningen av kunskapen i Socialstyrelsens kunskapsstöd i praktiken, och införandet av någon eller några av de rekommenderade insatserna, har föreläsningar, workshops och digitala träffar genomförts. Utifrån önskemål och behov som därmed framkommit, genomförs i höst en grundutbildning i funktionell familjeterapi (FFT) för 30 deltagare fördelade på stadens samtliga stadsdelsnämnder. Även möjligheter och förutsättningar för en eventuell uppstart av ett nytt team för multisystemisk terapi (MST), liksom Stop Now And Plan (SNAP), undersöks för närvarande av staden.

Stockholms stad deltar också, tillsammans med Storsthlm, i det nationella arbetet i Partnerskapet med att identifiera lokala behov av kunskap med fokus på barn och unga. Modellen syftar till att synliggöra lokala behov av kunskap så att nya, reviderade eller mer anpassade kunskapsstöd kan tas fram. Målsättningen är att identifierade behov ska vara välgrundade i utmaningar som socialtjänstens verksamheter har, till exempel i mötet med brukare.

Forum Carpe medverkade i den testomgång som genomfördes via Partnerskapet för att identifiera lokala behov inom funktionshinderområdet under 2022-2023. Resultatet har sedan använts såväl nationellt som regionalt. Forum Carpe har till exempel utformat en högskolekurs om ”Psyisk ohälsa hos personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller autism”, baserat på resultatet. Den riktar sig till handläggare och chefer inom funktionshinderområdet och hålls av Marie Cederschiölds högskola vid två tillfällen hösten 2024.

Tidigare har Stockholms stad, Göteborgsregionens kommunalförbund och Region Örebro län, inom ramen för och tillsammans med Partnerskapet, initierat ett utredningsarbete för att studera vilket tidigt stöd riktat till vuxna (över arton år) som är, eller

verkar vara, effektivt inom områdena missbruks- och beroendevård samt ekonomiskt bistånd. Resultaten av utredningsarbetet presenteras i tre rapporter om effektiva tidiga insatser inom socialtjänsten.¹

Stockholms stad är även med och driver arbetet i det nationella programområdet (NPO) Psykisk hälsa och har också varit med i nationella arbetsgrupper som tagit fram kunskapsstöd. Även i Nationella Primärvårdsrådet är Stockholms stad representerad.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för strategi och utveckling. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 17 april 2024. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 18 april 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Med tanke på den omställning av socialtjänsten som nu görs för att möta nya samhällsutmaningar och i linje med en ny socialtjänstlag, bedömer socialförvaltningen att ett nationellt och sammanhållet stöd för utveckling av en mer kunskapsbaserad socialtjänst blir än mer centralt de kommande åren. Som framgår ovan har staden varit representerad i styrgruppen för rekommendationen och även haft god användning och nytta av olika stöd SKR kunnat erbjuda baserat på rekommendationen 2020-2024. Förvaltningen föreslår därför att Stockholms stad antar den förnyade rekommendationen från SKR. Staden antog även rekommendationen för år 2020-2023, samt förlängningen för 2024.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Lina Blombergsson
Avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilagor

1. Remiss: Förnyad rekommendation till kommuner om stöd för en kunskapsbaserad socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård
2. Bilaga 1: Vad har vi åstadkommit hittills inom ramen för rekommendationen om tilläggsfinansiering för kunskapsstyrning socialtjänst och kommunal hälso- och sjukvård?

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2024-04-11
Maria Karlsson, Bitr. avdelningschef	2024-04-10